

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/42/2018
Identifikačné číslo spisu:	7915010450
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7915010450.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Martina Piovartsyho, v trestnej veci obvineného Y. A. pre zločin ublíženia na zdraví podľa §155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 27. februára 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 7. septembra 2017, sp. zn. 7To/44/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Y. A. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 26. januára 2017, sp. zn. 7T/155/2015, bol obvinený Y. A. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 26. 12. 2014 okolo 22.00 hod. v rodinnom dome č. XX/X na ul. A. v obci K. počas rodinnej oslavy fyzicky napadol P. K., nar. XX. X. XXXX tak, že ju oboma rukami sotil, následkom čoho menovaná spadla na zem, a potom ju opakovane najmenej dvakrát udel palicou z tvrdeného plastu do oblasti ľavej hornej končatiny, čím jej podľa vypracovaného znaleckého posudku č. 9/2015 z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie chirurgie, spôsobil zlomeninu ľavej vretennej kosti v jej hornej tretine s posunutím úlomkov a pomliaždenie ľavého zápästia, kde z medicínskeho hľadiska sa jedná o úraz ťažký, pri ktorom by doba liečenia a práceneschopnosti mala trvať od 27. 12.2014 do 21. 2. 2015, t.j. 56 dní.

Za to mu bol podľa § 155 ods. 2, § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený Y. A. odvolanie. Krajský súd v Košiciach o ňom rozhodol uznesením zo 7. septembra 2017, sp. zn. 7To/44/2017, tak, že ho podľa § 319 zamietol.

Obvinený Y. A. podal prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Viktórie Hajduovej dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu zo 7. septembra 2017, sp. zn. 7To/44/2017. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. namietal obvinený Y. A. predovšetkým znalecký posudok č. 9/2015 z odvetvia chirurgie, ktorý považoval za dôkaz nevykonaný zákonným spôsobom. Vytýkal súdu, že na obhajobu jeho práv neprihliadal tak, aby boli v konaní objasnené všetky skutočnosti svedčiace v jeho prospech ako obvineného. Vykonaným dokazovaním tak nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že by svojim konaním naplnil všetky pojmové znaky zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Záverom obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací o jeho dovolaní rozhodol tak, že mu vyhovie a rozhodne v zmysle § 386 Tr. por. Zároveň, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona rozhodnutiami súdov nižších stupňov, tieto rozhodnutia zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na opätovné konanie v potrebnom rozsahu a následné rozhodnutie.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov v tom smere, že konštatácia obvineného ohľadom znaleckého posudku č. 9/2015 z odvetvia chirurgie neobstojí. Ostatné namietané okolnosti už boli v plnom rozsahu preskúmané a nie sú pochybnosti o ich správnosti a úplnosti, resp. ich zákonnosti. Navrhol preto dovolanie v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť, pretože nie sú splnené dôvody dovolania.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zjavné, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti odvolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Vo všeobecnosti k dovolaciemu dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej súvislosti pritom najvyšší súd upozorňuje na skutočnosť, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako i vo vzájomných súvislostiach. Konkrétne k dovolacím námietkam subsumovateľných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., má najvyšší súd za preukázané, že Okresný súd Trebišov ako aj Krajský súd v Košiciach, sa s obhajobou obvineného vysporiadali dostatočným spôsobom. Okresný súd zrozumiteľne uviedol, na základe akých skutkových zistení, dôkazov a záverov dospel k vine obvineného, s čím sa odvolací súd stotožnil.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. preto zistený nebol.

V zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné poznamenať, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa

spochybňuje.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Obvinený sa pod týmto dovolacím dôvodom domáhal určenia, že znalecký posudok č. 9/2015 z odvetia chirurgie nebol vykonaný zákonným spôsobom, s čím však najvyšší súd nesúhlasí, pretože nemá žiadne pochybnosti o tom, že predmetný znalecký posudok MUDr. Dušana Hrubalu, CSc. bol vykonaný zákonne.

Zo strany súdov bolo dokazovanie vykonané v potrebnom a dostatočnom rozsahu, dôkazy boli vyhodnotené správne, tak jednotlivo ako aj vo vzájomnom súhrne a bolo jednoznačne preukázané, že skutok, z ktorého bol Y. A. obvinený, sa stal, a to spôsobom a v rozsahu nimi ustálenom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. teda nebol naplnený.

V rámci podaného dovolania sa obvinený v závere dovoľával nesprávneho právneho posúdenia skutku, nakoľko na základe vykonaného dokazovania podľa jeho názoru svojím konaním nenaplnil všetky pojmové znaky zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. K tomu dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že túto námietku dovolateľ nepodradil pod žiaden z uplatnených dovolacích dôvodov. Uvedená námietka by mohla naplňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť, najvyšší súd považuje ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania za zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojínštancné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili, a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia dovolateľa, ktoré smerujú len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu.

Pokiaľ ide o namietané právne posúdenie konania obvineného, tak k tomu najvyšší súd v prvom rade uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa. Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie Y. A. bolo subsumované pod správnu skutkovú podstatu.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. tak nebol naplnený.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.